

Lääne-Harju valla eelarvestrateegia 2019-2022

Paldiski 2018

Sisukord

Sissejuhatus	3
Majandusareng	4
Valla eelarvepoliitilised eesmärgid	7
Prognoosid aastateks 2019–2022	8
Investeermistegevus	10
Investeermisprojektid aastatel 2019–2022	10
Lisa 1	13

Sissejuhatus

Lääne-Harju valla eelarvestrateegia on valla arengudokument, milles kavandatakse valla arengudokumentides sätestatud eesmärkide saavutamiseks vajalike tegevuste finantseerimist.

Eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada valla eelarvestamise jätkusuutlikkus keskpikas perspektiivis. Eelarvestrateegia on 4 eelseisva aasta rahalisi võimalusi käsitlev finantsplaan, mis lähtub selle koostamise hetkel teada olevatest mõjuritest. Eelarvestrateegiat uuendatakse igal aastal, täpsustades nelja eelseisva aasta kavasad ning täiendades aastase prognoosi võrra.

Eelarvestrateegia on aluseks valla eelarve koostamisel, sihtotstarbelise toetuse taotlemisel ja valla valitseva mõju all olevate äriühingute ning sihtasutuste finantstegevuse suunamisel. Avalikkus saab eelarvestrateegiast olulist teavet valla arengusuundade ja -võimaluste kohta, sh kavandatavate tulude, kulude, investeeringute ja võlakohustuste muutuste kohta.

Majandusareng

Eesti majanduskeskkond

2017. aastal on maailmamajandus kasvanud tänu investeringute, tööstustoodangu ja kaubavahetuse kasvule. Kasv on kiirenenud pea kõigis suuremates majanduspiirkondades. Arenenud riikide nõudluse paranemine toetab majanduskasvu kiirenemist ka arenevates riikides. Investeringute tugevnemine, kaubavahetuse elavnemine ning positiivne areng tööturul soodustasid majanduse varasemast laiapõhjalisemat arengut. Sel aastal oodatakse maailmamajanduse kasvu kiirenemist 3,9%ni. Euroala majanduskasv lähiaastatel aeglustub, kuid jääb tugevaks ja laiapõhjaliseks. Nii Eesti kui ka kogu Euroopa majandust on viimastel aastatel mõjutanud ebakindlus tuleviku suhtes. Ebakindluse põhjused võib jagada kolmeks: majanduslikud, poliitilised ja geopoliitilised. Olulisimaks riskiks on kujunemas võimalikud kaubandussanktsioonid. Tugev väliskeskkond soosib ka Eesti peamiste kaubanduspartnerite majandusarengut, Eesti lähinaabrite majandused on kosunud euroala keskmisest kiiremini. Lähiaastatel välisnõudluse kasv veidi aeglustub, kuid on jätkuvalt kiire ning pakub siinsetele ettevõtetele häid kasvuvõimalusi eksporditulu suurendamiseks. Kõige rohkem toetavad välisnõudluse kasvu Soome, Rootsis ja Läti. Toorainehinnad on valdavalt tõusnud. Nafta hind jätkas kasvutrendi. Kui 2016. aasta keskel oli nafta hind 50 dollari juures, siis 2018. aasta alguseks tõusis 70 dollarini. Hinnatõusu taga oli naftatootmise piiramise kokkulepe OPECi poolt ning maailmamajanduse kasvu tugevnemine. Eesti majandus kasvas 2017. aastal kiiresti (SKP reaalkasv ulatus 4,9%ni ja nominaalkasv 9%ni). Kasvu peamised vedajad olid ehitus ja valdavalt sisetarbimisele suunatud teenindusharud (info ja side ning kutse- ja tehnikaalane tegevus). Metall-, puidutoodete ja haagiste tootmise toel suurenes eksporditava töötleva tööstuse panus lisandväärtuse juurdekasvu. Taastunud on energeetika ning veonduse ja laonduse kasv. Rahandusministeeriumi 2018. aasta kevadise majandusprognosi kohaselt jääb majanduskasv ka 2018. aastal tugevaks, kuid 2019–2020 on oodata majanduskasvu aeglustumist. Neil aastail peaks majanduskasvu toetama töötlev tööstus ning ekspordile orienteeritud teenindusvaldkonnad (nt logistikasektor). Samuti toob tugev nõudlus kaasa investeerimisaktiivsuse ja tarbimisvõime suuremise, mis avaldub kaubanduse, ehituse ja teiste peamiselt sisenõudlusest sõltuvate valdkondade kasvus.

Majanduslik olukord Lääne-Harju vallas

Lääne-Harju vallaks ühinesid endised Keila vald, Paldiski linn, Padise vald ja Vasalemma vald. Valla pindala on 644 m², rahvaarv seisuga 01.01.2018. 12874 elanikku. Valla koosseisu kuulub Paldiski linn ja kuus alevikku – Klooga, Karjaküla, Keila-Joa, Vasalemma, Rummu ja Ämari ning 45 küla. Vallale kuuluvad väikesaared Suur-Pakri ja Väike-Pakri. Elanike arvu poolest on tegu suuruselt 22. omavalitsusega Eestis. Pindala poolest on Lääne-Harju vald suuruselt teine vald Harjumaal, kogu Eesti võrdluses suuruselt 28. omavalitsus.

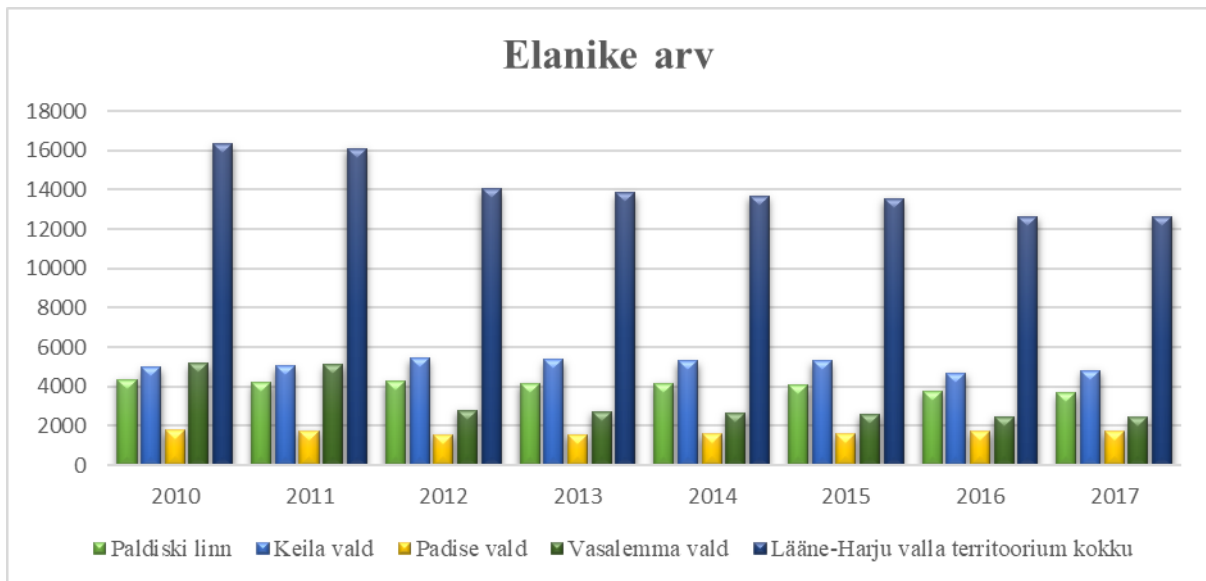
Ettevõtteid (sh FIE-d) on Lääne-Harju vallas 810, neist enim on vähem kui 10 töötajaga ettevõtteid ja 15 ettevõtet on töötajate arvuga 50-249.

Haldusüksus	Töötajate arv	2017
Lääne-Harju vald	Kokku	810
	Vähem kui 10	777
	10-49	18
	50-249	15
	250 ja enam	0

Tegevusvaldkondade järgi on ettevõtete jaotus järgmine:

Haldusüksus	Tegevusala (EMTAK 2008)	Aasta 2017
Kogu Eesti	Tegevusalad kokku	810
	Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük	77
	Mäetööstus	1
	Töötlev tööstus	67
	Elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine	2
	Veevarustus; kanalisatsioon; jäätme- ja saastekäitlus	6
	Ehitus	87
	Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite ja mootorrataste remont	138
	Veondus ja laondus	81
	Majutus ja toitlustus	31
	Info ja side	25
	Finants- ja kindlustustegevus	5
	Kinnisvaraalaane tegevus	40
	Kutse-, teadus- ja tehnikaalaane tegevus	102
	Haldus- ja abitegevused	47
	Haridus	19
	Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	14
	Kunst, meelelahutus ja vaba aeg	25
	Muud teenindavad tegevused	43

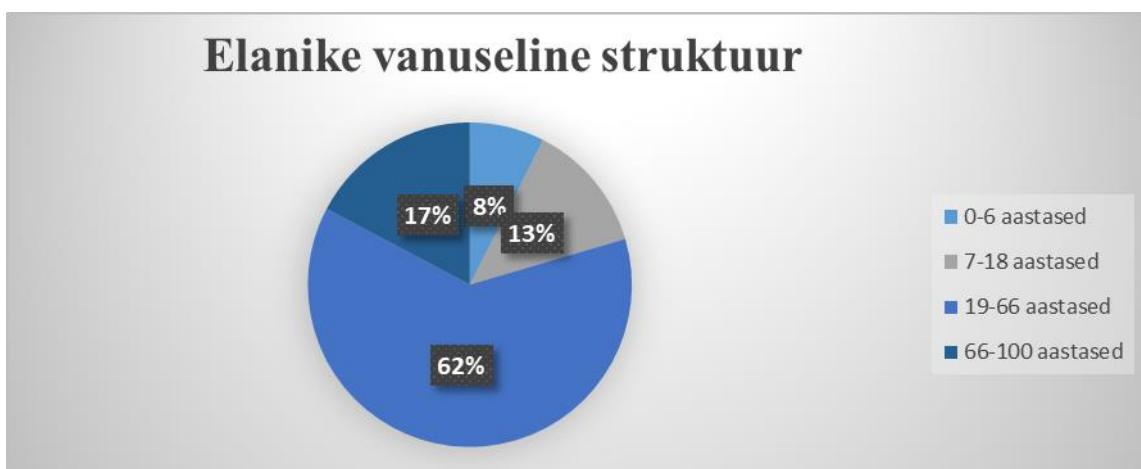
Kohaliku omavalitsuse edukuse ja jätkusuutlikkuse üks peamisi eeldusi on stabiilne või kasvav elanikkond. Lääne-Harju valla tänasel territooriumil on elanike arv olnud langustendentsis.

Lääne-Harju valla territoorium kokku	16310	16080	14035	13845	13682	13564	12627	12641
--------------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Allikas: [rahvastikuregister](#) (vastava aasta 01. jaanuari seis).

Selleks, et elanikke mitte kaotada või isegi juurde saada, peab vallal olema olulisi eeliseid, mis suurendaks tema atraktiivsust tõmbekeskusena.

Vanus	0-6	7-18	19-66	66-100
Inimeste arv	948	1637	7875	2181

Valla eelarvepoliitilised eesmärgid

KOFS § 33 lõike 2 alusel ei tohi kohaliku omavalitsuse üksuse põhitegevuse tulemi väärtus aastaaruande lõpu seisuga olla väiksem kui null.

Lääne-Harju valla eelarvepoliitiline eesmärk on hoida põhitegevuse tulemit, s.o. põhitegevuse tulude ja kulude vahe enne amortisatsiooni positiivseks, mis võimaldab katta vähemalt laenude põhiosa tagasimaksud ja intressikulu. KOFSi meetodika järgi arvestatav valla põhitegevuse tulemit on kogu strateegiaga hõlmatud perioodil püsivalt positiivne ning katab ära ka laenudega seotud kulud. Põhitegevuse tulemit on kavandatud kasvama 1,2274 milj kuni 1,309 milj aastal 2022. Eesmärk hoida põhitegevuse kulude kasv alla põhitegevuse tulude kasvu võimaldab vallal lisaks laenude teenindamisele suunata vahendeid investeerimistegevuseks.

Vaatamata positiivsele põhitegevuse tulemile jääb eelarve tulemit peale investeerimistegevust siiski negatiivseks. Eelarve tulemit mõjutab eelkõige strateegia perioodiks kavandatav põhivara soetuste maht ehk valla investeringute vajadus. Negatiivne tulemit räägib sellest, et vallal ei ole piisavalt omavahendeid investeerimisvajaduse katmiseks, mille tõttu on eeloleval perioodil investeerimistegevuseks vajalike kulutuste katteks ette nähtud võõrvahendite kaasamist.

Võõrvahendite kasutamisel on eesmärk hoida võlakooormus mõõdukal tasemel. KOFS seab võlakooormuse võtmise piirangud nii omavalitsusüksusele kui ka temast sõltuvatele üksustele. Netovõlakooormuse arvestuse aluseks on pikaajaliste kohustuste ja likviidsete varade vahe. Netovõlakooormus võib iga aruandeaasta lõpul ulatuda 60 %-ni põhitegevuse tuludest.

Valla võlakooormustest suurima osa moodustavad investeringute katteks võetud pikaajalised laenud.

Ühendvallal oli 2017. aasta lõpu seisuga laene 7 miljoni euro ulatuses, s.h. 0,4 miljonit Keila vallast üle tulnud arvelduskrediit. 2018. aastal laene juurde ei võeta, aasta lõpuks on laenujääk 6,4 miljonit eurot.

Lääne-Harju vallal on kavas eelarvestrateegiaga hõlmataval perioodil võõrkapitali kaasamisel lähtuda järgmistest põhimõtetest:

- Võõrkapitali kaasatakse üksnes investeerimisprojektide omafinantseerimise tagamiseks;

- Laenuportfelli kaalitud keskmine eluiga hoitakse vahemikus 7-15 aastat, et tagada piisav laenuteenindamise võime;
- Vajadusel refinantseeritakse olemasolevaid võlakohustusi, et tagada laenumaksete stabiilsus ja võlakohustuste teenindamise kulude kokkuhoid;
- Netovõlakoormus hoitakse maksejõulisuse tagamise eesmärgil tasemel 50%.

Valla likviidsuse juhtimisel on seatud eesmärgiks hoida vajalikul tasemel likviidsuspuhvrit, mis tagaks vajalike rahaliste vahendite olemasolu vähemalt valla ühe kuu kulutustele, s.o. kokku summas kuni 2 miljonit eurot. Sellest eesmärgist lähtuvalt on kavandatud ka valla kulutused ja likviidsete varade muutus strateegiaga hõlmatud perioodil.

Prognoosid aastateks 2019–2022

Valla tulud

Eelarvestrateegias käsitletava perioodi tulude planeerimisel on lähtutud Rahandusministeeriumi, Eesti Panga ja teiste finantsinstitutsioonide poolt koostatud majandusprognoosidest ja riigi eelarvestrateegias aastateks 2019–2022 esitatud lähtekohtadest.

Lääne-Harju valla konsolideeritud tulude maht oli 2017. aastal 16 297 520 eurot. Eeldatav 2018. a tulude maht on 18,2 miljonit eurot. Eeldatav tulude kasv on 11%, mis sisaldab ka riigi poolt hüvitatud ühinemisega seotud kulusid 227 000 eurot.

Eelarvestrateegias on järgmisel neljal aastal planeeritud tulumaksu kasv konservatiivsuse printsiibist lähtudes 4% aastas.

Valla tuludest moodustavad suurima osa maksutulud ning riigieelarvelised toetused.

Tegevuskulud

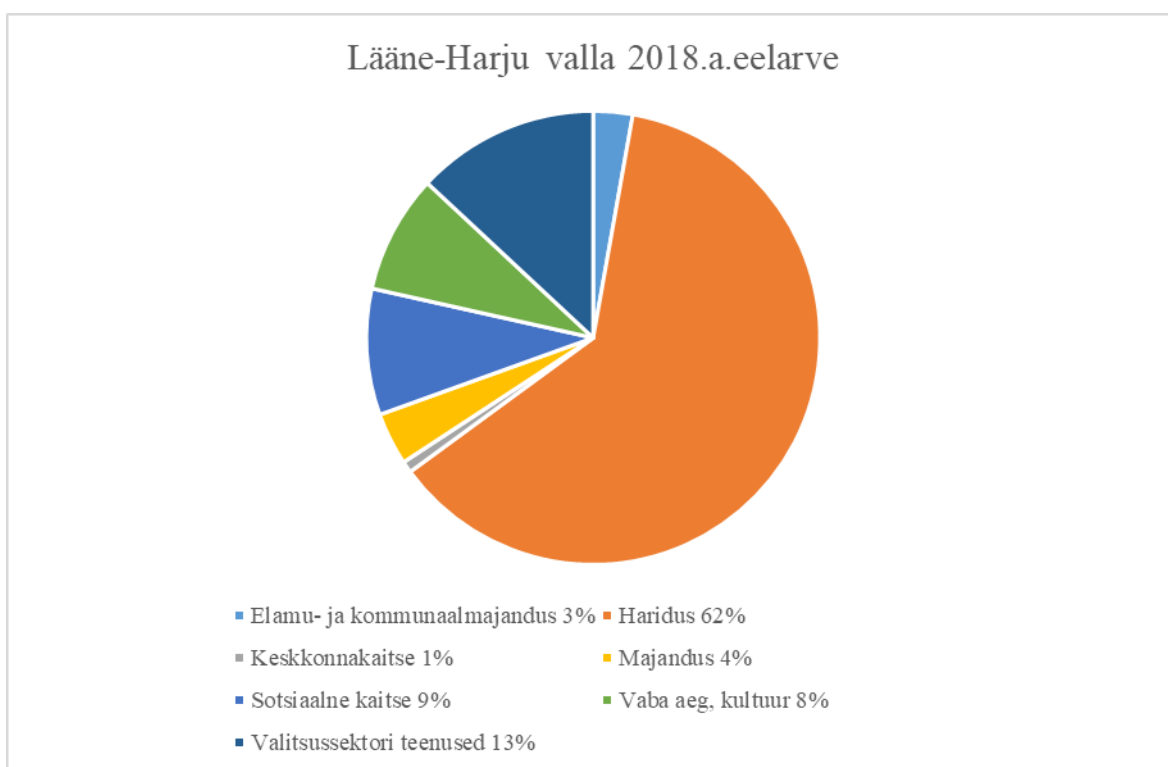
Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel on Lääne-Harju vallal kui kohaliku omavalitsuse üksusel ülesanne korraldada vallas:

- Sotsiaalabi ja -teenuseid;
- Vanurite hoolekannet;

- Noorsootööd;
- Elamu- ja kommunaalmajandust;
- Veevarustust ja kanalisatsiooni;
- Jäätmehooldust;
- Ruumilist planeerimist;
- Ühistransporti;
- Teede ja tänavate korrashoidu.
- Lisaks on vallal kohutus korraldada tema omanduses olevate koolieelsete lasteasutuste, põhikoolide, gümnaasiumi ja huvikoolide, raamatukogude rahvamajade ning teiste kohalike asutuste ülalpidamist. Samuti korraldab vald muid talle seadusega pandud kohaliku elu küsimusi.

Lääne-Harju valla põhitegevuse kulude maht on 2018. aastal vastavalt eelarvele 16,8 miljonit eurot. Põhitegevuse kulude maht suureneb 18,7 miljoni euroni 2022. aastal.

Tegevuskulude struktuur valdkondade lõikes jaguneb järgmiselt (2018. a. eelarve andmed):

Ka edaspidi moodustab suurema osa kuludest haridusvaldkond (koolid, lasteaiad), ülejäänud valdkonnad säilitavad enam-vähem olemasoleva taseme.

Eelarvestrateegias on planeeritud positiivne põhitegevuse tulude ja kulude vahe vahemikus 1,5 kuni 1,6 miljonit eurot 2022. aastal.

Investeermistegevus

Kohaliku omavalitsuse üksusele on tema seadusjärgsete ülesannete täitmiseks vajalik omada materiaalselt põhivara (so hooned ja rajatised) nagu näiteks lasteaiad, koolid, teed ja tänavad, sotsiaal- ja kultuuriasutused, tänavavalgustus jm. Sellest tuleneb ja järjepidev investeerimisvajadus valla asutuste tegevuseks vajaliku olemasoleva taristu väärtuse säilitamiseks ja parendamiseks ning ka uue taristu ehitamiseks.

Eelarvestrateegia perioodil on vallal kavas kaasata investeerimistegevuse elluviimisel maksimaalselt Euroopa Liidust saadavat välisrahastust, tagades vastavate investeeringute vallapoolse omafinantseerimise.

Investeermisprojektid aastatel 2019-2022

Jr k	Objekt	Aeg	Kokku	Omafin	Toetus	kommentaar
1	Paldiski linna keskväljaku rajamine	2019	170 000	170 000	0	
2	Rummu alevikukeskuse korrastamine	2019-	100 000	100 000	0	
3	Mänguväljakute rajamine	2019-	100 000	100 000	0	
4	Paldiski koerte jalutusväljak	2019-	20 000	20 000	0	
5	Padise kloostri ja valitsejamaja taastamine	2019	2 153 247	693 397	1 459 850	EAS
6	Kloogaranna ja Klooga järve rannaalade korrastamine	2020-	300 000	300 000	0	
7	Supluskohtade korrastamine	2020-	90 000	90 000	0	
8	Karjaküla jäätmejaama laiendamine	2019-	140 000	140 000	0	
9	Laulasmaa ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni rajamine	2019-	17 250 000	2 587 500	14 662 500	KIK

10	Keila-Joa aleviku soojustrasside renoveerimine	2019-	102 000	58000	44 000	
11	Paldiski Rae tänav raudteest kuni Lõuna tänavani	2019-	360 000	90 000	270 000	Majandus- ja Kommunikatsiooni ministeerium
12	Paldiski Kadaka ja Leetse tee	2019-	4 000 000	400 000	3 600 000	
13	Klooga-Lehola tee kõvakattega katmine	2021	200 000	200 000		
14	Vasalemma aleviku ja Padise küla tänavavalgustuse rajamine	2020	600 000	200 000	400 000	KIK
15	Paldiski-Pakri kergliiklustee	2019-2022	400 000	100 000	300 000	EAS
16	Laulasmaa-Lohusalu kergliiklustee	2019	400 000	106 840	293 160	
17	Keila-Karjaküla kergliiklustee	2019	400 000	120 000	280 000	
18	Padise-Rummu kergliiklustee (projekt)	2019	30 000	30 000		
19	Lehola-Vasalemma kergliiklustee (projekt)	2019	30 000	30 000		
20	Laulasmaa kooli juurdeehitus	2019	1 100 000	270 000	830 000	Innove
21	Rummu lasteaija remont	2019-2022	280 000	80 000	200 000	
22	Paldiski kultuurimaja rajamine	2022	1 500 000		1 500 000	
24	Laulasmaa kooli kilehalli rajamine	2020	135 000	135 000		
23	Vasalemma kooli- ja jalgpallistaadioni rajamine	2019-	300 000	90 000	210 000	
24	Paldiski koolistaadioni rajamine	2021	300 000	300 000		
25	Lehola spordiväljaku rajamine	2020	20 000		20 000	

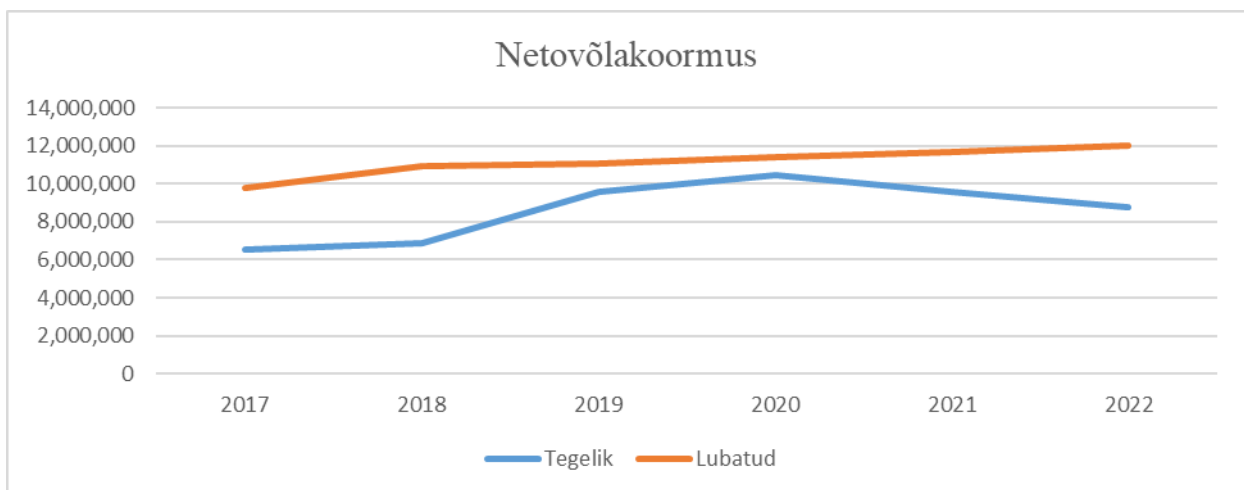
26	Teehoiukava	2019	150 000	150 000		
		Kokku	32 495 247	7 295 737	25 199 510	

Finantseerimistegevuses toimub nii laenude võtmine kui tagasimaksmine. 2019–2022. a. võetavate laenude kasutusotstarve on Laulasmaa piirkonna ÜVK väljaehitamise ja Padise kloostri ja valitsejamaja taastamise omafinantseeringu tagamine. Samal ajal makstakse olemasolevaid laene tagasi ning netovõlakoormus jääb 2022. a. lõpuks 43% tasemele põhitegevuse tuludest, mis võimaldab teha ka täiendavaid finantseerimisotsuseid.

Eesmärk on hoida netovõlakoormus tasemel 50%.

Vastavalt strateegiale katab põhitegevuse tulem perioodil 2019–2022 ära laenude teenindamise kulud (intress + tagasimaksed).

Netovõlakoormus jääb kogu prognoosiperioodil lubatud normi piiridesse:

Vaba netovõlakoormuse leidmiseks tuleb lisaks arvestada KOFS § 34 lg. 2 p.8 mainitud kohustustega. Lääne-Harju vald on rentinud endale pikaajaliselt vallavalitsuse hoone aadressil Rae 38, lasteaia moodulid Harju-Ristil ja Kloogal ning Laulasmaal mooduli lastesõimerühmade ja esimeste klasside tarvis. Netovõlakoormusele lisatakse juurde rendilepingute lõpuni jääv maksekohustus.

Lisa 1

Lääne-Harju valla eelarvestrateegia aastateks 2018–2022 rahandusministri 04.07.2011 määrusega nr. 34 kinnitatud vormidel.